

PROGRAMA ȘCOLARĂ

pentru disciplina

LIMBA MODERNĂ 2

Clasele a III-a – a IV-a

ALTERNATIVA EDUCAȚIONALĂ WALDORF

NOTĂ DE PREZENTARE

Introducerea clasei pregătitoare, alături de clasele I și a II-a, în ciclul primar, a condus la revizuirea planului-cadru și implicit a programelor școlare. Disciplina *Limba modernă 2* se înscrie în planul-cadru de învățământ în aria curriculară *Limbă și comunicare*. Disciplina *Limba modernă 2* are repartizate câte 2 ore/ săptămână pe parcursul claselor a III-a – a IV-a.

Învățarea limbilor străine în școlile Waldorf se caracterizează prin faptul că limba este privită ca un instrument cu structură muzicală, purtător de gânduri și sentimente.

Limba, ca abilitate specific umană, este mai mult decât rezultatul unui studiu pur analitic, așa cum este realizat de către lingvistică și gramatica descriptivă. Limba este un rezultat al devenirii, dar în același timp și ceva viu, deschis formării.

Predarea limbilor străine în școala Waldorf nu se orientează numai spre stăpânirea formelor și structurilor specifice acelor limbi străine. Scopul predării trebuie să fie familiarizarea copilului cu acele calități sonore și stilistice care corespund limbii respective. Elevul trebuie să învețe să le perceapă în individualitatea și diferențele lor. El trăiește limba străină ca pe o completare a formelor de exprimare, de gândire și de comportament achiziționate prin intermediul limbii materne.

În limba maternă elevul este întâmpinat de gânduri, sentimente și impulsuri de voință care sunt preluate „pur și simplu”, fără perceperea conștientă a rezonanței limbii, a propozițiilor, a fiecărui cuvânt în parte. În nuanțările lor cele mai fine, ele sunt totuși auzite foarte precis și realizate ca atare. Spațiul sufletesc și spiritual creat prin limba maternă este lărgit și îmbogățit prin posibilitățile de trăire din limba străină. Concret, acestea au la bază diferențele dintre fenomenele lingvistice de la toate nivelurile: sunete, vocabular, expresii, proverbe, forme ale categoriilor gramaticale, structuri și forme de organizare a textului, stil. Exprimarea diferită a conținuturilor cognitive, modalitățile diferite de concepere din limba străină, față de care copilul poate realiza mai repede o distanțare decât în atitudinea uzuală față de limba maternă, susțin emanciparea interioară.

Dacă în primii doi ani (clasele I și a II-a) în care se studiază *Limba modernă 2* se lucrează preponderent oral, deci ascultând, înțelegând, vorbind, cântând, începând cu clasa a III-a se realizează fixarea cunoștințelor de limbă prin scris și citit.

În ceea ce privește metodologia predării-învățării, se continuă exercițiile de reproducere și de transformări ușoare de forme, dar treptat vor apărea în prim plan activitatea și inițiativa elevului, iar capacitatea lui de exprimare orală și în scris se dezvoltă.

Structura programei școlare include:

- notă de prezentare;
- competențe generale;
- competențe specifice și exemple de activități de învățare;
- conținuturi;
- lecturi recomandate;
- sugestii metodologice;
- bibliografie.

Competențele sunt ansambluri structurate de cunoștințe, abilități și atitudini dezvoltate prin învățare, care permit rezolvarea unor probleme specifice unui domeniu sau a unor probleme generale, în diverse contexte particulare.

Competențele generale vizate la nivelul disciplinei *Limba modernă 2* jalonează achizițiile de cunoaștere și de comportament ale elevului pentru întregul ciclu primar.

Competențele specifice sunt derivate din competențele generale, reprezintă etape în dobândirea acestora și se formează pe durata unui an școlar. Pentru realizarea competențelor specifice, în programă sunt propuse exemple de activități de învățare care valorifică experiența concretă a elevului și care integrează strategii didactice adecvate unor contexte de învățare variate.

Conținuturile învățării se constituie din inventarul achizițiilor necesare elevului pentru comunicare și rezolvarea unor probleme specifice unui domeniu sau a unor probleme generale, în diverse contexte particulare.

Sugestiile metodologice prezintă strategii didactice privind integrarea conținuturilor în proiectarea și desfășurarea activităților, adaptarea acestora la nivelul de vârstă al elevilor și la particularitățile claselor de elevi.

COMPETENȚE GENERALE

1. Receptarea de mesaje orale simple
2. Exprimarea orală în situații de comunicare uzuală
3. Receptarea de mesaje scrise simple
4. Redactarea de mesaje simple în situații de comunicare uzuală

COMPETENȚE SPECIFICE ȘI EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE

1. Receptarea de mesaje orale simple

Clasa a III-a	Clasa a IV-a
1.1. Identificarea tipului de enunț după conturul său intonațional <ul style="list-style-type: none"> • exerciții de ascultare a diferitelor mesaje și recunoașterea conturului intonațional • exerciții de identificare a tipului de enunț în funcție de conturul intonațional 	1.1. Identificarea de mesaje/ părți ale unui mesaj în fluxul vorbirii <ul style="list-style-type: none"> • exerciții de confirmare a înțelegerii globale a mesajului audiat, prin sarcini de lucru simple sau prin desen
1.2. Identificarea părților unui enunț, în fluxul verbal <ul style="list-style-type: none"> • exerciții de identificare • exerciții de distingere a unor sintagme, cuvinte și sunete 	1.2. Recunoașterea unor forme simple ale categoriilor gramaticale fundamentale <ul style="list-style-type: none"> • exerciții de discriminare auditivă a unor mărci gramaticale simple
1.3. Reacția verbală/ nonverbală adecvată la un mesaj audiat, la enunțuri, comenzi, întrebări simple <ul style="list-style-type: none"> • exerciții de ascultare și confirmare a înțelegerii, prin îndeplinirea unei sarcini simple 	1.3. Desprinderea sensului global al unei povestiri/ situații <ul style="list-style-type: none"> • exerciții de confirmare a înțelegerii globale a unui text audiat, prin realizarea unui desen
1.4. Desprinderea de informații particulare dintr-un mesaj audiat <ul style="list-style-type: none"> • realizarea de desene, aranjarea de obiecte conform celor auzite 	1.4. Reacția adecvată la diferite tipuri de mesaje <ul style="list-style-type: none"> • exerciții de răspuns la comenzi, întrebări, formule de comunicare în societate
	1.5. Desprinderea și organizarea informațiilor particulare dintr-un mesaj audiat <ul style="list-style-type: none"> • exerciții de selectare și grupare a unor personaje, acțiuni etc.

2. Exprimarea orală în situații de comunicare uzuală

Clasa a III-a	Clasa a IV-a
2.1. Articularea sunetelor, izolat și în cuvânt/ grupuri de cuvinte, respectând accentul și intonația, specifice limbii străine <ul style="list-style-type: none"> • exerciții de recunoaștere a sunetelor • exerciții de pronunție 	2.1. Reproducerea unor scurte mesaje/ părți ale unui mesaj <ul style="list-style-type: none"> • exerciții de repetare după model • exerciții de pronunție
2.2. Reproducerea unor enunțuri simple/ părți ale unui enunț <ul style="list-style-type: none"> • exerciții de repetare după model a unor cuvinte, sintagme, propoziții • recitare de poezii, interpretare de cântece 	2.2. Rostirea diferitelor enunțuri cu intonație corespunzătoare <ul style="list-style-type: none"> • exerciții de recitare de poezii și dialoguri

Clasa a III-a	Clasa a IV-a
2.3. Reproducerea unor segmente intonaționale specifice <ul style="list-style-type: none"> • exerciții de ascultare și imitare 	2.3. Producerea unor mesaje scurte în situații de interacțiune <ul style="list-style-type: none"> • alcătuire de enunțuri cu elemente de vocabular și structuri gramaticale noi • joc de rol • dialoguri și discuții pe teme familiare
2.4. Producerea unor enunțuri simple, adecvate unor situații de comunicare uzuală <ul style="list-style-type: none"> • activități în perechi (dialoguri simple) • jocuri de rol (la magazin) 	2.4. Realizarea unor descrieri, narațiuni/ prezentări simple <ul style="list-style-type: none"> • descrieri simple, cu suport vizual, verbal (întrebări, cuvinte de sprijin) și imagine
2.5. Realizarea unor descrieri simple pe bază de suport vizual <ul style="list-style-type: none"> • exerciții de descriere simplă, pe baza unor obiecte, desene etc. 	

3. Receptarea de mesaje scrise simple

Clasa a III-a	Clasa a IV-a
3.1. Recunoașterea literelor/ grupurilor de litere în cuvinte și a cuvintelor în spațiul grafic <ul style="list-style-type: none"> • exerciții de identificare a unor litere/ grupuri de litere în cuvinte • exerciții de identificare a unor cuvinte dintr-un grup tematic în text 	3.1. Citirea fluentă și expresivă a unui scurt text cunoscut <ul style="list-style-type: none"> • exerciții de citire cu voce tare pe roluri, în grup, individual • lectură în ritm propriu • recunoașterea și folosirea corespunzătoare a semnelor de punctuație
3.2. Desprinderea sensului global al unui text citit cu voce tare <ul style="list-style-type: none"> • exerciții de citire, cu/ fără model • exerciții de tip adevărat/ fals 	3.2. Desprinderea sensului global al unui text citit cu voce tare sau în gând <ul style="list-style-type: none"> • exerciții de citire, cu/ fără model • exerciții de tip adevărat/ fals • exerciții de citire urmate de răspunsuri la întrebări
3.3. Desprinderea și organizarea de informații particulare dintr-un text citit <ul style="list-style-type: none"> • exerciții de corelare text-imagine • exerciții de ordonare a imaginilor în concordanță cu textul 	3.3. Desprinderea și organizarea de informații particulare dintr-un text citit <ul style="list-style-type: none"> • exerciții de selectare și grupare a unor informații conform unor cerințe date • corelarea elementelor/părților dintr-un text cu detalii din ilustrațiile corespunzătoare • întrebări și răspunsuri pe marginea textului și a ilustrațiilor ce însoțesc textul

4. Redactarea de mesaje simple în situații de comunicare uzuală

Clasa a III-a	Clasa a IV-a
4.1. Reproducerea în scris a literelor, grupurilor de litere, cuvintelor, sintagmelor, enunțurilor <ul style="list-style-type: none">• exerciții de copiere	4.1. Reproducerea în scris a unor mesaje scurte/ părți ale unui mesaj <ul style="list-style-type: none">• exerciții de copiere• completare de text lacunar
4.2. Realizarea legăturii între scriere și pronunție la nivelul cuvântului și al grupului de cuvinte <ul style="list-style-type: none">• exerciții de scriere după dictare	4.2. Realizarea conștientă a legăturii dintre rostire și scriere, la nivelul grupului de cuvinte și al enunțului <ul style="list-style-type: none">• exerciții de scriere după dictare• jocuri de cuvinte
4.3. Scrierea unor cuvinte, propoziții pe baza unui suport vizual <ul style="list-style-type: none">• exerciții de completare în scris• jocuri	4.3. Reproducerea în scris a unor scurte enunțuri/ mesaje, pe baza unui suport verbal/ unei imagini <ul style="list-style-type: none">• exerciții de completare, jocuri• exerciții de redactare de povestiri pe bază de suport vizual (întrebări, cuvinte de sprijin)• exerciții de descriere de imagini/ desene• exerciții de tip întrebare-răspuns• exerciții de completare pe baza unui suport vizual
4.4. Scrierea unor mesaje de felicitare pentru diferite ocazii <ul style="list-style-type: none">• exerciții de folosire în scris a formulelor specifice	4.4. Formularea în scris de întrebări și răspunsuri pe bază de model <ul style="list-style-type: none">• exerciții de completare• exerciții de redactare după model
	4.5. Alcătuirea în scris a unor liste, felicitări, scrisori simple <ul style="list-style-type: none">• exerciții de redactare

CONȚINUTURI

Clasa a III-a	Clasa a IV-a
Organizare tematică	Organizare tematică
<ul style="list-style-type: none"> ▪ activități zilnice ▪ școala ▪ casa ▪ animale domestice și sălbatice ▪ timpul liber, vacanțe, sărbători ▪ mâncare ▪ părțile corpului ▪ îmbrăcăminte ▪ ocupații (meșteșuguri) ▪ cumpărături ▪ natură, anotimpuri ▪ cultură și civilizație: nume și prenume tipice, cântece și poezii 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ activități curente ▪ casa ▪ familia ▪ orașul, satul ▪ animale domestice și sălbatice ▪ timpul liber, vacanțe, sărbători ▪ ocupații ▪ cumpărături ▪ cultură și civilizație: nume și prenume tipice, monumente, nume de orașe ▪ zile, luni, anotimpuri, momentele zilei ▪ vremea
Acte de comunicare	Acte de comunicare
<ul style="list-style-type: none"> ▪ salutul și prezentarea propriei persoane ▪ solicitarea și oferirea de informații (referitoare la vârstă, prețuri, cantitate) ▪ descrierea simplă (persoane, animale, peisaje, ocupații, activități) - câteva trăsături și localizare în spațiu ▪ felicitarea orală sau în scris cu diferite ocazii ▪ cererea și exprimarea unei păreri (ce îți place și ce nu îți place) ▪ exprimarea intenției și recunoștinței ▪ exprimarea posesiei ▪ solicitarea și acordarea permisiunii 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ salutul, prezentarea propriei persoane și a însoțitorilor ▪ solicitarea și oferirea de informații (referitoare la data nașterii, produse etc.) ▪ descrierea simplă (de obiecte, oameni, animale, locuri, tradiții, activități, mesele zilei, relații familiale etc.) ▪ relatarea la prezent ▪ solicitarea și oferirea de informații referitoare la exprimarea orei ▪ inițierea și menținerea unui schimb verbal ▪ identificarea unor elemente ale mediului înconjurător și executarea unor indicații de orientare ▪ exprimarea și acceptarea scuzelor ▪ solicitarea sau propunerea unor acțiuni ▪ solicitarea ajutorului
Elemente de construcție a comunicării	Elemente de construcție a comunicării
<ul style="list-style-type: none"> ▪ substantivul: numărul singular și plural, genul ▪ adjectivul: calificativ, demonstrativ, posesiv (pers. I și a III-a) ▪ pronumele personal ▪ numeralul cardinal: 20-100 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ substantivul: pluralul regulat și neregulat; genul ▪ adjectivul: demonstrativ, posesiv (toate persoanele) ▪ pronumele demonstrativ ▪ numeralul cardinal (100-1000) și ordinal

<ul style="list-style-type: none"> ▪ verbul: indicativul prezent al verbelor a fi, a avea, indicativ prezent afirmativ, negativ al unor verbe noționale ▪ prepoziția de loc 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ verbul: indicativul prezent al verbelor a voi, a putea; indicativ prezent afirmativ, negativ, interogativ; imperativ afirmativ, negativ ▪ adverbe de timp, de loc ▪ prepoziția de loc
---	---

LECTURI RECOMANDATE

Limba engleză

Clasa a III-a	Clasa a IV-a
<p>Poezii și cântece despre vreme, anotimpuri, animale, meserii: <i>Little Golden Leaves, Golden is the Garden, My Little House, What Are You Going to Be?, The Choice of Trades</i> din Rhythms, Rhymes, Games and Songs for the Lower School, Stuttgart, 1982</p>	<p><i>The Pancake and Other Stories</i> de James H. Fassett <i>Hay for My Ox</i> de I. Wyatt și J. Rudell <i>Silly Simon</i> - an English Folk Tale de Mollie Clarke <i>The Gingerbread Boy</i> de U. Taylor- Weaver <i>Hazy Mountain</i>-The Story of an Indian Boy and a Horse de Donald Bisset <i>The Water of Life</i> din Plays for the Lower and Middle School, editat de Christoph Jaffke</p>

Limba germană

Clasa a III-a	Clasa a IV-a
<p>Poezii și cântece despre vreme, anotimpuri, animale, meserii: <i>Das Bächlein, Lauter Hirsche, Die Frösche, Bauer Kohlschrunk, Die Mutter Sonne</i> din Der Sonne Licht. Lesebuch der freien Waldorfschule <i>Jahreszeitengedichte</i> din Der summende Baum Materialien für den mündlichen Deutschunterricht in der Unterstufe de N. Petersen <i>Zwei Fragen, Wer ist ein guter Freund?</i> din Mein erstes Buch - Textsammlung de Lydia Dumitru</p>	<p><i>Die drei Schmetterlinge, Die drei Freunde</i> din culegerea Zusammen lesen de Roswitha Garff <i>Der Wind vor dem Richter</i>- www.waldorf-daf.info <i>Die Ziege und die sieben Geisslein</i> - www.waldorf-daf.info <i>Die Sonne liebt die ganze Welt</i> din Der summende Baum. Materialien für den mündlichen Deutschunterricht in der Unterstufe de N. Petersen</p>

Limba franceză

Clasa a III-a	Clasa a IV-a
<p>Poezii și cântece despre vreme, anotimpuri, animale, meserii: <i>La bonne ménagère, Je vais mettre le couvert, La soupe, Ma tante Cerise, Il passe une voiture, Eh Patoche! il faut te lever!, Bonjour monsieur le boulanger!</i> din <i>Recueil de poèmes, chants, jeux et comptines, Stuttgart 1984</i></p>	<p><i>Le petit chat et les amis du jardin</i> de Fernand Nathan <i>La maison que Pierre a bâtie</i> de Fernand Nathan <i>Le petit renard avec les animaux des bois</i> de Fernand Nathan <i>Avec un berger fidèle</i> de Luce-André Lagarde <i>Suzette et Nicolas dans leur jardin</i> de Satomi Ichikawa Roule Galette din <i>Recueil de poèmes, chants, jeux et comptines</i></p>

Mențiuni:

Alte poezii, cântece, frământări de limbă și scenete pot fi selectate de către profesor conform cu recomandările autorilor și caracteristicile colectivului de elevi ai clasei, din culegerile special dedicate predării limbilor moderne în școlile Waldorf sau de pe site-urile dedicate învățământului Waldorf.

***, Tongue Twisters and Speech Exercises, Editat de Christoph Jaffke

***, Early One Morning – Folk Songs-Rounds-Ballads-Madrigals-Spirituals and plantation Songs-Madrigals, Editat de Christoph Jaffke și Magda Maier, Stuttgart, 1987

***, Rhythms, Rhymes, Games and Songs for the Lower School, Editat de Christoph Jaffke, Stuttgart, 1982

***, Plays for the Lower and Middle School, Editat de Christoph Jaffke

***, Riddles, Editat de Christoph Jaffke, 1983

Garff, Roswitha, Zusammen lesen

Slezak-Schindler, Christa: Sprüche und Lautspiele als sprachpflegende Helfer für die Kinder, Stuttgart, 1996

Petersen, N., Der summende Baum Materialien für den mündlichen Deutschunterricht in der Unterstufe, Selbstverlag, Bochum, 2013

Heydebrand, Caroline von: Der Sonne Licht. Lesebuch der Freien Waldorfschule, Mellinger Verlag, Stuttgart, 2011

Dumitru, Lydia, Mein erstes Buch - Textsammlung, Editura Didactică și Pedagogică București, 1977

***, Recueil de poèmes, chants, jeux et comptines, Stuttgart, 1984

Burghardt Angela, Wiecken Annette - Verse, Spiele, Gedichte, Lieder für den Unterricht der Unter- und Mittelstufe-Arbeitsmaterial, Eigenverlag der Föderation Waldorf in Rumänien, București, 2004

www.waldorf-daf.info

SUGESTII METODOLOGICE

În clasele a III-a – a IV-a se folosesc în continuare jocuri, frământări de limbă, cântece, scurte poezii și povestiri prezente în fluxul fiecărei ore pentru a transmite și exersa sunetul și ritmul limbii străine studiate. Mici discuții în limba străină despre conținuturi îl ajută pe fiecare elev să folosească activ vocabularul.

Prin exersare elevii își însușesc, în primii trei ani de studiu, structuri gramaticale ce stau la baza multor acte de vorbire. Elevii le folosesc, dar fără a fi conștienți de existența și regulile gramaticii.

Scrisul și cititul din clasa a treia se leagă de conținutul și adesea și de forma materiei studiate oral în primii ani. Astfel, elevii se întâlnesc cu texte deja cunoscute, auzite, dramatizate, exersate sonor, acum într-o nouă formă, cea scrisă.

Primele elemente de scriere din clasa a treia sunt realizate în texte cu sens, într-un context clar conturat. Scrierea pe tablă a cuvintelor în limba străină va avea caracter de dezvăluire a personalității limbii și trebuie să fie însoțită de un moment deosebit, printr-un text sau o imagine.

Scrierea este însoțită, pe parcursul anilor, de desene ilustrative. Această parte decorativ-artistică este esențială, pentru a crea în cadrul orelor de limbi străine un spațiu de comunicare interpersonală între copii, de așezare a informației și de verificare indirectă a asimilării conținuturilor. Modul de raportare individuală la aceste elemente de învățare poate fi un bun mijloc de evaluare pentru profesor și aduce un plus de autoritate în fața elevului. Acesta este tratat prin prisma realizării temei și poate să crească odată cu calitatea muncii sale.

Profesorii trebuie nu numai să stăpânească limba predată, să o vorbească cu drag și să citească literatura ei, ci și să dovedească un interes profund pentru culturile în care se vorbesc limbile străine respective.

Pe lângă aceasta, este nevoie de o înțelegere a exprimării lingvistice bazate pe antropologia lui Rudolf Steiner, a naturii evoluției copilului, precum și o stăpânire a gesticii, mimicii și a capacității de a dramatiza.

Fără acest fundament, metoda de învățare sugerată aici va fi foarte dificil de realizat.

Clasa a III-a

În clasa a III-a elevii învață să scrie pornind de la poezii sau cântece învățate în clasele anterioare sau pe parcursul anului școlar respectiv. Este important ca textul să fie cunoscut și înțeles cu ajutorul gesturilor, imaginilor sau a contextului (se evită, pe cât posibil, traducerea cuvintelor în limba maternă) înainte să trecem la scrierea lui. Textele vor fi scrise în caiete cu deosebită atenție și grijă pentru aspect și corectitudine. Caietul devine astfel o frumoasă culegere de texte însoțită de imagini sugestive care ajută la fixarea înțeleșului.

Citirea textelor scrise se face în cor și individual și se acordă atenție pronunției corecte. Se pune un accent mai mare pe citirea în cor, ca apoi să se treacă treptat la cea individuală.

Elevii continuă să-și îmbogățească vocabularul și cunoștințele de limbă prin extinderea numărului de cuvinte din ariile tematice abordate și în anii anteriori (animale, fructe, anotimpuri), dar și prin studierea unor noi teme (orașul, satul, cumpărături, ocupații). Vocabularul nou introdus apare într-o poezie, într-un desen care trebuie descris, un joc (sau alte mijloace) și astfel copiii învață să-l rostească, să-l folosească mai întâi în context. După ce este bine înțeles și fixat, textul respectiv poate fi scris și citit.

Jocuri de rol, scurte dialoguri (la cumpărături) pot fi dezvoltate pornind de la tematica nouă. Copiii folosesc bucuria limbii străine pentru a juca pe roluri un scurt dialog dacă vom crea împreună cu ei spațiul, decorul și recuzita potrivite pentru situația imaginată.

Punerea în scenă și prezentarea unor povești vor contribui la o exprimare orală mai fluentă în limba străină, la îmbunătățirea interacțiunii cu alți vorbitori, la construirea încrederii în sine. Un astfel de demers implică și lucrul în echipă, care îi poate încuraja pe cei mai timizi și face mai toleranți pe cei mai îndrăzneți.

Este de așteptat ca la sfârșitul clasei a III-a elevul să poată citi corect un text cunoscut, să reacționeze corect, verbal sau nonverbal, la un mesaj audiat, să facă descrieri simple și să redacteze un enunț scurt pe baza unei imagini.

Clasa a IV-a

În centrul atenției va sta citirea unor texte de mai lungă întindere, povești, povestiri, pe parcursul mai multor ore consecutive. Accentul se schimbă de pe citirea în cor pe citirea individuală. Textul trebuie cunoscut într-o anumită măsură înainte de a fi citit individual, cu voce tare, de către elevi. Putem povesti oral o parte din poveste, putem face o lectură model pe fragmente sau putem folosi imaginile din cartea cu povestea pentru a ghici întâmplările descrise în text. Alte modalități pot fi găsite în funcție de creativitatea profesorului și a elevilor. Copiii pot repovesti ceea ce a fost citit la orele anterioare și apoi se continuă lectura. Este de dorit ca elevul să poată citi un text scurt și la prima vedere, mai ales dacă este continuarea unui fragment cunoscut din poveste.

Pentru că tot ceea ce reprezintă convențiile între oameni are, la această vârstă, o mare însemnătate pentru copii, este util să-i încurajăm să experimenteze. Pot folosi diferite reguli de politețe în cadrul unor interacțiuni, dialoguri și aplica anumite convenții privind salutul, solicitarea și furnizarea unor informații. Putem folosi un dialog dat ca model, pe care unii elevi îl vor interpreta întocmai, în vreme ce alții vor adăuga cu plăcere detalii sau schimbări de situații pe care și le imaginează.

Copierea unor fragmente din textul studiat, redactarea unor enunțuri sau scurte dialoguri în contexte date, descrierea în scris a unor imagini pot constitui activități de învățare a scrisului.

Dramatizarea unora dintre poveștile citite va constitui un bun prilej pentru lucrul pe grupe și în echipă, pentru creșterea încrederii și posibilităților de exprimare în limba străină.

BIBLIOGRAFIE

- Kiersch Johannes, *Limbile străine în Școala Waldorf*, Ed. Triade, 1999.
- Rawson Martyn, Richter Tobias, *The Educational Tasks and Content of the Steiner Waldorf Curriculum*, Steiner Schools Fellowship Publications, 2000.
- Richter Tobias, *Sarcina pedagogică și obiectivele de învățământ ale unei școli libere Waldorf*, Ed. Triade, 2001.
- Steiner Rudolf, *Arta educației. Metodică și didactică*, Ed. Triade, 2001.
- Stockmeyer E. A. Karl, *Angaben Rudolf Steiners für den Waldorfschulunterricht*, Pädagogische Forschungsstelle beim Bund der Freien Waldorfschulen Stuttgart, 2001.